

PRVNÍ AKČNÍ PROGRAM PRO IMPLEMENTACI ÚZEMNÍ AGENDY EVROPSKÉ UNIE (AP1)

Monika Vlachová

Příspěvek pojednává o Prvním akčním programu pro implementaci Územní agendy Evropské unie (AP1). Obsahuje jeho základní charakteristiku a přehled tzv. akčních linií rozčleněných do jednotlivých aktivit, zabývá se implementací programu a zmiňuje roli České republiky a Sítě národních kontaktních míst územní soudržnosti v ní.

Přijetí „**Prvního akčního programu pro implementaci Územní agendy Evropské unie**“ (dále jen AP1) představovalo stěžejní bod neformální konference ministrů zodpovědných za rozvoj měst a územní rozvoj konané ve dnech 23. a 24. listopadu 2007 v Ponta Delgada na Azorských ostrovech. Portugalské předsednictví v Radě EU tak jeho schválením navázalo na materiály „Územní agenda Evropské unie“ a „Lipská charta o udržitelných evropských měs-

tech“. Hlavním cílem přijetí AP1 je vytvořit rámec, který umožní následnou implementaci dokumentu Územní agenda Evropské unie. Jeho přijetím se ministři zavazují k prosazování cílů a priorit Územní agendy EU v rámci jejich kompetencí na národní, regionální a místní úrovni, stejně tak jako prostřednictvím spolupráce mezi ministry, s Evropskou komisí, Evropským parlamentem, Evropskou investiční bankou, Evropským hospodářským a sociálním výborem,

---

1) http://ec.europa.eu/regional_policy/consultation/terco/paper_terco_cs.pdf

---

Výborem regionů, s dalšími aktéry a se sousedními státy EU. Cílem tohoto dokumentu je také přispět k posílení doplnkovosti mezi Lipskou chartou a Územní agendou EU.

Charakteristika AP1

Dokument vytváří strategický a akční rámec pro formulování společných iniciativ a doporučení týkajících se územního rozvoje v rámci Evropy a členských státech pro dosažení priorit v něm uvedených. Je zde současně identifikována potřeba zohlednění územní a urbánní dimenze při tvorbě a vyhodnocování politik evropských institucí. Portugalské předsednictví se rozhodlo neřešit odděleně problematiku územní soudržnosti a urbánního rozvoje. Proto zahrnuje implementaci obou agend do AP1.

Implementace Územní agendy bude v uvedeném střednědobém časovém rámci uskutečňována v pěti akčních liniích prostřednictvím daných věcných aktivit (viz Tab. 1).

Časový rozsah plnění akčních linií AP1 je určen na období let 2007–2011. Stanovený plán bere v úvahu přezkoumání Územní agendy v první polovině roku 2011. AP1 je stejně jako Územní agenda EU založen na pěti základních principech:

- solidarita mezi regiony,
- víceúrovňová správa a řízení,
- integrace politik,
- spolupráce v územních otázkách,
- subsidiarita.

Implementace AP1

Evropská společenství a jejich orgány přijaly k řešení cílů politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti úkol realizovat na úrovni členských států AP1 převzetím zodpovědnosti za plnění některé ze specifikovaných aktivit. Zodpovědnost za provádění implementace AP1 jako celku náleží každému předsednickému státu v Radě EU. Jde zejména o dva soubory aktivit:

<ul style="list-style-type: none"> ● Implementace priorit Územní agendy EU na úrovni EU a členských států
<ul style="list-style-type: none"> – vypracování pokynů a opatření k posílení koordinace územního a městského rozvoje ve světle ÚA EU a LC; – zpráva o integraci priorit a výzev územní agendy do politik a programů členských států, přeshraničních a nadnárodních programů; – vyhodnocení zapracování priorit a úkolů Územní agendy při realizaci NSRR a operačních programů.
<ul style="list-style-type: none"> ● Působení na klíčové dokumenty EU a doplnění územní a městské dimenze do sektorových politik
<ul style="list-style-type: none"> – spolupráce s tematickými pracovními skupinami pro územní soudržnost a rozvoj měst v rámci Evropského společenství; – rozsah územního dopadu vybraných sektorových politik, analyzování zavedení územního dopadu do politik; – analyzování klíčových dokumentů, politik a legislativy z pohledu regionů se specifickými územními omezeními; – příprava a propagování příspěvků ministrů k debatě nad nejdůležitějšími klíčovými dokumenty EU z pohledu udržitelného územního rozvoje a územní soudržnosti.
<ul style="list-style-type: none"> ● Posílení víceúrovňové územní správy na úrovni EU a členských států
<ul style="list-style-type: none"> – vytvoření transparentních procesů rozhodování v procesu spolupráce a partnerství veřejných i soukromých činitelů a zainteresovaných subjektů na všech úrovních územní a městské správy; – diskuse s vybranými aktéry o jejich závazcích při implementaci územních priorit ÚA EU v rámci jejich vlastních akčních programů a iniciativ.
<ul style="list-style-type: none"> ● Analýza a hodnocení stavu, perspektiv a trendů rozvoje území a dopadů politik na územní soudržnost a udržitelný rozvoj na úrovni EU a členských států
<ul style="list-style-type: none"> – využití programu ESPON 2013 a dalších evropských mezinárodních územních sítí včetně Výboru pro politiku územního rozvoje OECD k podpoře monitorování a vyhodnocování územního rozvoje a soudržnosti po roce 2008; – využití programu ESPON 2013 a jiných zdrojů pro hodnocení a monitorování územního rozvoje a soudržnosti a vytvoření silné informační a znalostní základny o stavu, perspektivách a trendech rozvoje území a dopadů politik na územní soudržnost a udržitelný rozvoj; – aktualizace dokumentu Územní stav a perspektivy Evropské unie před přezkoumáním Územní agendy EU v roce 2011.
<ul style="list-style-type: none"> ● Koordinace a monitorování implementace akčního programu, vyhodnocení a posouzení Územní agendy a akčního programu; vytváření komunikační strategie a povědomí o územní soudržnosti a udržitelném územním rozvoji
<ul style="list-style-type: none"> – koordinace a monitorování postupu implementace AP1; – komunikační strategie a zvyšování povědomí o územní soudržnosti a udržitelném územním rozvoji; – evaluace a zhodnocení Územní agendy EU v roce 2011.

Tab. 1: Přehled pěti akčních linií rozčleněných do jednotlivých aktivit Prvního akčního programu pro implementaci Územní agendy Evropské unie (AP1)

- koordinace, monitoring a vyhodnocování implementace AP1,
- tvorba a implementace komunikační strategie a strategie směřující ke zvyšování povědomí o problematice územní soudržnosti a udržitelném územním rozvoji.

Plnění většiny aktivit AP1 v sobě zahrnuje jak politickou, tak technickou dimenzi. Za plnění jednotlivých aktivit přebírají členské státy EU a další aktéři zodpovědnost (politická dimenze). Pracují na jejich implementaci v rámci dobrovolně sestavených mezinárodních pracovních skupin a jejich úkolem je informovat o postupu prací.

Za slovinského předsednictví v Radě EU (leden–červen 2008) byla publikována průběžná zpráva o implementaci AP1, která je dostupná na: http://www.mop.gov.si/fileadmin/mop.gov.si/pageuploads/publikacije/drugo/en/slovenian_presidency_tc_ud_final_report.pdf.

Aktivita 1.1a Urban-Rural Relations

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR se v průběhu slovinského předsednictví EU přihlásilo k odpovědnosti za plnění aktivity 1.1a AP1, která se zabývá řešením vztahů měst a venkova (urban-rural relations).

Cílem této aktivity je vypracování návrhů pro posílení koordinace mezi územním a urbánním rozvojem v duchu Územní agendy EU a Lipské charty na úrovni EU a členských států. Dalším cílem této aktivity je přispívat k posilování polycentrického rozvoje a inovací prostřednictvím síťování měst, dále pak identifikovat překážky, potenciál a strategie pro spolupráci mezi městy a venkovem.

V rámci plnění aktivity 1.1a byla vytvořena pracovní skupina složená ze zástupců členských států a dalších partnerů (Německo, Portugalsko, Francie, Maďarsko, Norsko, Rakousko, Finsko, Turecko, Kypr, Lotyšsko, organizace CEMR – Rada evropských municipalit a regionů, zástupce Svazu měst a obcí ČR). Plnění této aktivity je také úzce diskutováno s Evropskou komisí – cílem je přispívat k dialogu nad vztahy mezi městem a venkovem v rámci plánovaných seminářů.

První setkání partnerů implementace 1.1a se uskutečnilo 13. října 2008 v Praze. Byl zde představen Národohospodářskou

fakultou Vysoké školy ekonomické zpracovaný dokument, jehož obsahem je vyhodnocení dosavadních dokumentů a evropských studií k dané problematice a návrh rámce řešení předemtné problematiky. Zadavatelem veřejné zakázky pro vypracování této studie je Ministerstvo pro místní rozvoj, Odbor rozvoje a strategie regionální politiky.

Průběžná zpráva o stavu plnění této aktivity, jejíž součástí bude i vyhodnocení dostupných případových studií zabývajících se danou problematikou, bude prezentována na **mezinárodní konferenci „Budoucnost kohezní politiky a územní soudržnost“ dne 26. a 27. března 2009 v Praze.**

Síť národních kontaktních míst územní soudržnosti (NTCCP)

Technická dimenze plnění aktivit je spravována prostřednictvím sítě národních kontaktních míst územní soudržnosti (Network of Territorial Cohesion Related Contact Points – NTCCP). Její zavedení a pravidelné setkávání národních koordinátorů pro územní soudržnost vyplývá ze závěrů z ministerského jednání v Lipsku v roce 2007. NTCCP je síť národních kontaktních míst, která byla za portugalského předsednictví vytvořena pro prohloubení kooperace a výměny informací k problematice územní soudržnosti.

Předmětem jednání této pracovní skupiny je mimo jiné podávání zpráv o postupu prací v implementaci jednotlivých aktivit, diskuse nad aktuálními tématy, příprava dokumentů na setkání na vyšších úrovních (setkání vrchních ředitelů a neformální setkání ministrů zodpovědných za územní soudržnost). Členy NTCCP jsou zástupci členských států EU, kandidátských a partnerských zemí, zástupci evropských institucí a relevantní aktéři.

Šíření informací o ÚA EU a AP1 je prováděno právě díky síti NTCCP, a také prostřednictvím internetové adresy **www.territorial-agenda.eu** vytvořené na podporu dialogu mezi aktéry procesu územní soudržnosti.

*Ing. Monika Vlachová
Odbor rozvoje a strategie regionální politiky
Ministerstvo pro místní rozvoj*

ENGLISH ABSTRACT

First Action Programme for the Implementation of the Territorial Agenda of the European Union (AP1), by Monika Vlachová

This contribution presents the First Action Programme for the Implementation of the Territorial Agenda of the European Union (AP1), containing its basic characteristics and a list of action lines divided into specific activities. The article describes the implementation of the programme as well as the expected role of the Czech Republic and that of the Network of Territorial Cohesion Related Contact Points.